

Notitie

aan C. Wesseling
Gemeente Zoetermeer

van ir. G. Bakker

betreft natuurwaardenonderzoek zuidzijde Voorweg,
Zoetermeer

projectnummer 0717

datum 13 september 2011

bsr
bureau Stadsnatuur Rotterdam

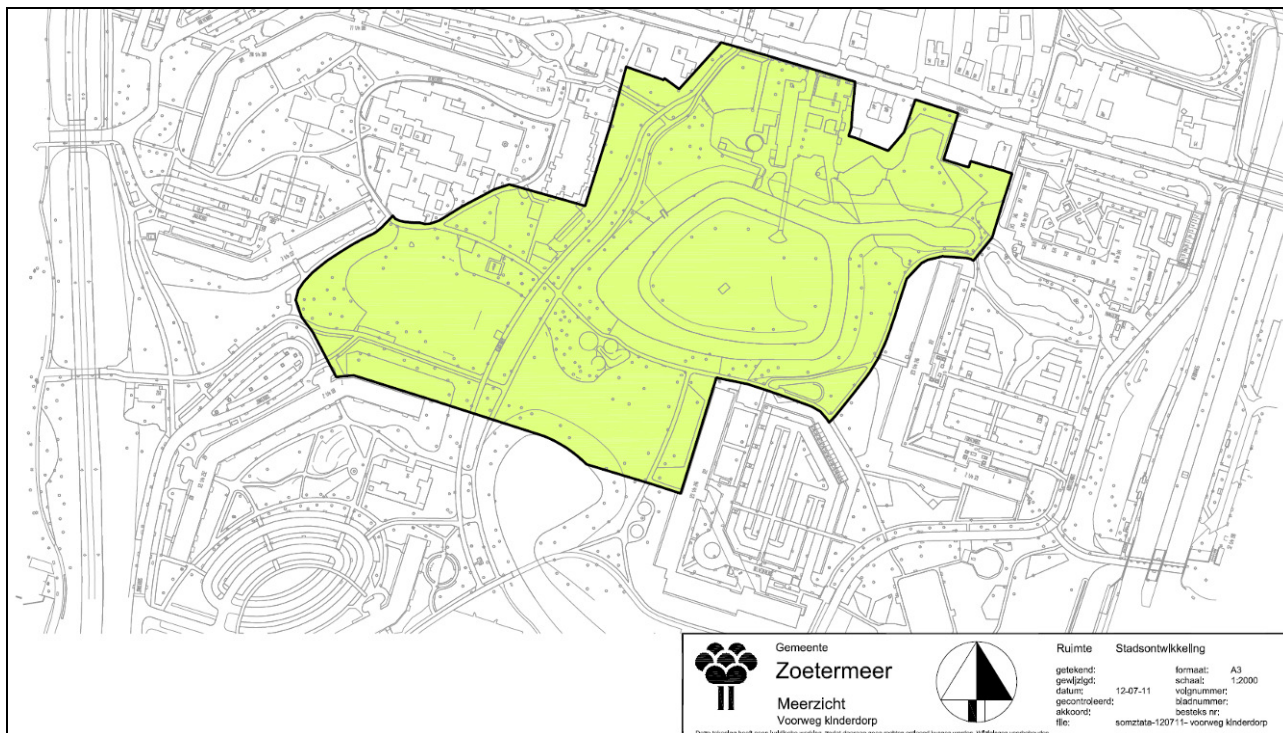
Postbus 23452
3001 KL Rotterdam
telefoon: 010-436 42 22
e-mail: bsr@nmr.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

bezoekadres: Natuurhistorisch Museum
Rotterdam - Westzeedijk 345 (Museumpark)

Inleiding

Op verzoek van de gemeente Zoetermeer is door bSR in het kader van de Flora- en faunawet een onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde flora en fauna in een deel van het park aan de Zuidzijde van de Voorweg te Zoetermeer. Dit in verband met een geplande herinrichting, waarvoor bomen moeten worden gekapt. Het onderzochte gedeelte is weergegeven in Figuur 1*

**In opdracht van de gemeente Zoetermeer zijn ook overige delen van het park onderzocht op het voorkomen van beschermde natuurwaarden, dit in het kader van de 'kwaliteitsimpuls'. De resultaten hiervan worden, conform afspraak, apart gerapporteerd.*

Figuur 1. Onderzoeksgebied zuidzijde Voorweg, Zoetermeer (zwart omlijnd groen vlak)

Methodiek

Op 17 augustus 2011 heeft een medewerker van bSR het onderzoeksgebied verkend. Het bezoek heeft zich gericht op de volgende aandachtspunten:

- of direct aantoonbaar beschermde soorten aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied;
- of er (indirecte) aanwijzingen zijn voor het voorkomen van beschermde soorten;

- of het gebied potentie heeft voor beschermde soorten;
- op welke wijze eventuele beschermde soorten het onderzoeksgebied gebruiken als leefgebied;
- of er in het kader van de Flora- en faunawet vervolgonderzoek nodig is.

Om boomholten en nesten op te sporen is een verrekijker gebruikt. De weersomstandigheden ten tijde van het bezoek waren goed: zonnig, droog en weinig wind. Aanvullend op het veldwerk zijn bevindingen van eerder onderzoek in het gebied geraadpleegd (zie hiervoor de literatuurlijst onderaan deze notitie).

Resultaten

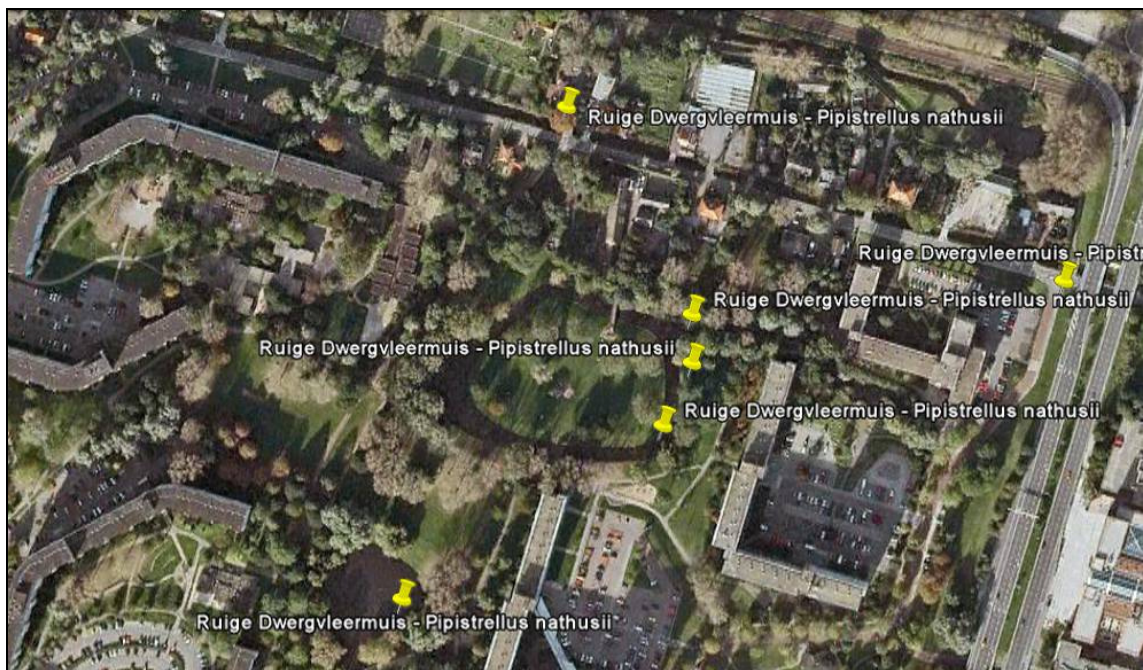
Het onderzochte gebied bestaat voor een groot deel uit gazons en verspreidstaande bomen. In het gebied is een groot aantal populieren en wilgen aanwezig met een grote stamdiameter. De hoeveelheid dood hout of rotte plekken is zeer beperkt, vrijwel alle bomen zijn gezond te noemen. De oppervlakte die is bedekt door struwelen en dichte onderbegroeiing is beperkt. Aan de noordzijde, langs de Voorweg, is bebouwing aanwezig van de Stadsboerderij. De overige bebouwing valt buiten het plangebied en bestaat vrijwel uitsluitend uit hoge flats. In het gebied is water aanwezig in de vorm van enkele singels.

Vogels

Er zijn op 17 augustus 2011 geen in gebruik zijnde nesten gevonden van jaarrond beschermde roofvogelsoorten als Sperwer (*Accipiter nisus*) of Boomvalk (*Falco subbuteo*). De hoogste populieren hebben potentie als broedplaats voor Boomvalk, maar deze soort is zeldzaam (enkele paren in Zoetermeer en omgeving) en de laatste jaren niet in dit gebied aangetroffen. Andere jaarrond beschermde roofvogelsoorten zijn in dit veelvuldig door mensen bezochte gebied niet te verwachten. Vaste rust- of verblijfplaatsen van de inmiddels eveneens jaarrond beschermde Huismus (*Passer domesticus*) zijn niet gevonden (rond de Kinderboerderij, waar deze soort te verwachten valt). Er broeden vermoedelijk wel diverse andere vogelsoorten in het gebied, zoals Houtduif (*Columba palumbus*), Merel (*Turdus merula*) en Winterkoning (*Troglodytes troglodytes*). In de watergangen in het gebied broeden meerkoeten (*Fulica atra*). Deze soort broedt in steden soms jaarrond en kan bijvoorbeeld in oktober nog jongen hebben. Hier dient men bij werkzaamheden aan watergangen rekening mee te houden.

Vleermuizen

In 2009 is het plangebied in het kader van een gebiedsmonitoring geïnventariseerd op vleermuizen. Daarbij zijn naast diverse foeragerende exemplaren van de (gebouwbewonende) Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) ook exemplaren van de soms in bomen verblijvende Ruige dwergvleermuis waargenomen (Bakker & Van der Kuil 2009, Bakker 2010), zie Figuur 2.

Figuur 2. Waarnemingen Ruige dwergvleermuis Wijkpark Meerzicht 2009

Tijdens het bezoek op 17 augustus 2011 zijn alle bomen in het gebied beoordeeld op hun potentie als vaste rust- of verblijfplaats voor de Ruige dwergvleermuis. Er zijn daarbij geen geschikte schorsspleten of holtes gevonden die hiervoor in aanmerking komen. Mochten er al baltende Ruige dwergvleermuizen voorkomen in het plangebied, dan zullen dit dieren zijn die tijdelijk vanaf een boom roepen en hun schuilplaats elders hebben (bijvoorbeeld in een van de vele holtes in de aanpalende flats). Wanneer men hier bomen kapt dan is de gunstige staat van instandhouding van de soort in het gebied of in de omgeving niet in het geding. Er blijven immers voldoende bomen staan waar de soort gebruik van kan maken (NB dit geldt uitsluitend voor het in deze notitie besproken plangebied). Wel gaat de kwaliteit van de functionele leefomgeving als geheel er voor de soort op achteruit. Minder bomen hoge bomen betekent immers minder beschutte jachtplaatsen met voedsel in de vorm van vliegende insecten.

Vissen

De singels in het gebied hebben potentie als leefgebied voor Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) (FFwet tabel 2) en Bittervoorn (*Rhodeus amarus*) (FFwet tabel 3). Bij eventuele graafwerkzaamheden dient men op deze (en andere vissoorten in het algemeen, conform Gedragscode Flora en Fauna Gemeente Zoetermeer) te letten. Zie verder de conclusies & aanbevelingen hieronder.

Flora en overige soortgroepen

Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. Strikt beschermde soorten behorend tot overige soortgroepen (zoals amfibieën) worden op grond van hun verspreiding en/of ecologie niet in het plangebied verwacht.

Wettelijk kader

Verbodsbepalingen vogels en vleermuizen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder vaste rust- of verblijfplaats ook de functionele omgeving daarvan, voor zover het voortplantingssucces van vogels en vleermuizen daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daarin zijn alle activiteiten begrepen die het voortplantingssucces negatief

beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels en vaste rust of verblijfplaatsen van vleermuizen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen daarom niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet..

Conclusies & aanbevelingen

Op basis van het verkennend onderzoek is er voldoende duidelijkheid verkregen over de functionaliteit van het plangebied voor beschermde natuurwaarden. Vervolgonderzoek is derhalve niet noodzakelijk. naar aanleiding van de bevindingen worden onderstaande adviezen gegeven.

- In verband met aanwezigheid van broedende vogels in het gebied dienen kap- of snoeiwerkzaamheden altijd te worden uitgevoerd na het broedseizoen van de aanwezige vogelsoorten (voor de in het gebied voorkomende en/of verwachte soorten loopt het broedseizoen van 1 maart-1 oktober). Dit om onverhoopte verstoring te voorkomen.
- Bij werkzaamheden aan watergangen dient de aanwezigheid van bewoonde nesten van Meerkoet (*Fulica atra*) te worden beoordeeld. Deze nesten moeten, indien bewoond, worden ontzien.
- De voorgenomen activiteiten hebben vrijwel zeker geen negatief effect op het voortplantingssucces van hier voorkomende vleermuizen; de Gewone dwergvleermuis en de Ruige dwergvleermuis. Er blijven voldoende alternatieve jachtplaatsen en (paar)verblijfplaatsen in de omgeving over. Er bevinden zich geen fysieke vaste rust- of verblijfplaatsen in de bomen in het plangebied waar deze dieren risico lopen wanneer een boom wordt gekapt.
- Men dient bij herinrichting van het plangebied rekening te houden met foeragerende vleermuizen. Men kan bijvoorbeeld zorgen dat donkere delen van watergangen donker blijven door de straatverlichting niet langs het water te plaatsen maar aan de andere zijde van een pad en deze alleen naar beneden en niet naar opzij te laten schijnen.
- Het gebied kan als leefgebied voor de Ruige dwergvleermuis aantrekkelijk worden gehouden door een aantal vleermuiskasten aan bomen te plaatsen.
- Mochten er plannen zijn om werkzaamheden aan watergangen uit te voeren, dan moet een visbemonstering worden uitgevoerd, om te kijken of er populaties van de beschermde Kleine modderkruiper en/of Bittervoorn voorkomen. Dit geldt alleen wanneer er op grote schaal delen van een watergang worden gedempt of vergraven, waardoor de instandhouding van deze soort(en) in het geding komt. Bij kleinschalige graafwerkzaamheden of werkzaamheden aan uitsluitend de oeverbeschoeiingen is een visonderzoek niet nodig.

Literatuur

Bakker, G. 2010. quick scan Wijkpark Meerzicht. bSR-notitie 0602. bureau Stadsnatuur Rotterdam, Rotterdam

Bakker, G. & R. van der Kuil. 2009. Vleermuisinventarisatie Meerzicht & Westerpark Zoetermeer 2009. bSR-rapport 147. bureau Stadsnatuur Rotterdam, Rotterdam.

Kaartmateriaal

Ingenieursbureau Gemeente Zoetermeer (IBZ), auteursrecht voorbehouden

© bureau Stadsnatuur Rotterdam | Postbus 23452 | 3001 KL Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.